

ΟΔΗΓΙΑ 98/59/ΕΚ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 20ής Ιουλίου 1998

για προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών που αφορούν τις ομαδικές απολύσεις

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 100,

την πρόταση της Επιτροπής,

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ⁽¹⁾,τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ⁽²⁾,

Εκτιμώντας:

- (1) ότι, για λόγους σαφήνειας και ορθολογισμού είναι σκόπιμη η κωδικοποίηση της οδηγίας 75/129/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 17ης Φεβρουαρίου 1975, περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών που αφορούν τις ομαδικές απολύσεις ⁽³⁾
- (2) ότι επιβάλλεται η ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων σε περίπτωση ομαδικών απολύσεων, λαμβανομένης υπόψη της ανάγκης ισόρροπης οικονομικής και κοινωνικής αναπτύξεως εντός της Κοινότητας
- (3) ότι, παρά τη συγκλίνουσα εξέλιξη, εξακολουθούν να υπάρχουν διαφορές μεταξύ των διατάξεων που ισχύουν στα κράτη μέλη της Κοινότητας, όσον αφορά τους όρους και τη διαδικασία των ομαδικών απολύσεων, καθώς και τα μέτρα που είναι πρόσφορα για την άμβλυνση των συνεπειών εκ των απολύσεων αυτών για τους εργαζομένους
- (4) ότι οι διαφορές αυτές δύνανται να έχουν άμεση επίπτωση στη λειτουργία της κοινής αγοράς
- (5) ότι το ψήφισμα του Συμβουλίου, της 21ης Ιανουαρίου 1974, περί προγράμματος κοινωνικής δράσεως ⁽⁴⁾, προέβλεπε την έκδοση οδηγίας για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών όσον αφορά τις ομαδικές απολύσεις
- (6) ότι, στο σημείο 7, πρώτο εδάφιο, πρώτη φράση και δεύτερο εδάφιο, στο σημείο 17, πρώτο εδάφιο, και στο σημείο 18, τρίτη περίπτωση του Κοινοτικού Χάρτη των Θεμελιωδών Κοινωνικών Δικαιωμάτων των Εργαζομένων, που εγκρίθηκε, κατά τη σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στο Στρασβούργο στις 9 Δεκεμβρίου 1989 από τους αρχηγούς κρατών ή κυβερνήσεων ένδεκα κρατών μελών, δηλώνεται συγκεκριμένα ότι:

«7. Η δημιουργία της εσωτερικής αγοράς πρέπει να οδηγήσει σε βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα [. . .]

Η βελτίωση αυτή πρέπει να επιφέρει, όπου είναι αναγκαίο, την ανάπτυξη ορισμένων πλευρών της εργατικής νομοθεσίας, όπως είναι οι διαδικασίες ομαδικής απόλυσης ή πτώχευσης.

[. . .]

17. Η πληροφόρηση, διαβούλευση και συμμετοχή των εργαζομένων πρέπει να αναπτυχθούν, με τον κατάλληλο τρόπο, σύμφωνα με τα ισχύοντα στα διάφορα κράτη μέλη.

[. . .]

18. Η εν λόγω πληροφόρηση, διαβούλευση και συμμετοχή πρέπει να διεξάγονται εγκαίρως, ιδίως στις ακόλουθες περιπτώσεις:

[. . .]

[. . .]

— κατά τις διαδικασίες ομαδικών απολύσεων,

[. . .]»

- (7) ότι είναι, κατά συνέπεια, αναγκαίο να προωθηθεί η προσέγγιση αυτή με στόχο την πρόοδο κατά την έννοια του άρθρου 117 της συνθήκης
- (8) ότι, για τον υπολογισμό του αριθμού των απολύσεων που προβλέπεται στον ορισμό των ομαδικών απολύσεων κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας, πρέπει να εξομοιώνονται προς τις απολύσεις και άλλες μορφές λήξης της σύμβασης εργασίας που πραγματοποιούνται με πρωτοβουλία του εργοδότη, εφόσον οι απολύσεις είναι τουλάχιστον πέντε
- (9) ότι πρέπει να προβλεφθεί ότι η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται καταρχήν και στις ομαδικές απολύσεις που προκύπτουν από τη διακοπή της δραστηριότητας της επιχείρησης κατόπιν δικαστικής αποφάσεως
- (10) ότι τα κράτη μέλη πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να προβλέπουν ότι οι εκπρόσωποι των εργαζομένων μπορούν να προσφεύγουν σε εμπειρογνώμονες λόγω

⁽¹⁾ ΕΕ C 210 της 6. 7. 1998.⁽²⁾ ΕΕ C 158 της 26. 5. 1997, σ. 11.⁽³⁾ ΕΕ L 48 της 22. 2. 1975, σ. 29· οδηγία όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 92/56/ΕΟΚ (ΕΕ L 245 της 26. 8. 1992, σ. 3).⁽⁴⁾ ΕΕ C 13 της 12. 2. 1974, σ. 1.

της τεχνικής πολυπλοκότητας των θεμάτων που ενδέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο ενημέρωσης και διαβούλευσης·

- (11) ότι πρέπει να εξασφαλιστεί ότι οι υποχρεώσεις των εργοδοτών όσον αφορά την ενημέρωση, τη διαβούλευση και την κοινοποίηση, εφαρμόζονται ανεξάρτητα από το αν η απόφαση για τις ομαδικές απολύσεις λαμβάνεται από τον εργοδότη ή από επιχείρηση που ελέγχει τον εργοδότη·
- (12) ότι τα κράτη μέλη πρέπει να μεριμνούν ώστε οι εκπρόσωποι των εργαζομένων ή/και οι εργαζόμενοι να έχουν δυνατότητα προσφυγής σε διοικητικές ή/και δικαστικές διαδικασίες προκειμένου να εξασφαλιστεί η τήρηση των υποχρεώσεων που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία·
- (13) ότι η παρούσα οδηγία δεν επηρεάζει τις υποχρεώσεις των κρατών μελών σχετικά με τις προθεσμίες για τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο των οδηγιών που παρατίθενται στο παράρτημα I, μέρος Β,

Για τον υπολογισμό του αριθμού των απολύσεων που προβλέπονται στο πρώτο εδάφιο, στοιχείο α), προς τις απολύσεις εξομοιώνονται όλες οι λήξεις της σύμβασης εργασίας για έναν ή περισσότερους λόγους, οι οποίοι δεν έχουν σχέση με το πρόσωπο των εργαζομένων, υπό τον όρο ότι οι απολύσεις είναι τουλάχιστον πέντε.

2. Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται:

- α) επί ομαδικών απολύσεων που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο συμβάσεων εργασίας που συνήφθησαν για ορισμένο χρόνο ή για ορισμένη εργασία εκτός αν οι απολύσεις αυτές γίνουν προ της λήξεως ή εκτελέσεως, των συμβάσεων αυτών·
- β) επί των εργαζομένων στην δημόσια διοίκηση ή τους οργανισμούς δημοσίου δικαίου (ή στα κράτη μέλη που δεν γνωρίζουν την έννοια αυτήν σε αντίστοιχους οργανισμούς)·
- γ) επί των πληρωμάτων των θαλασσιών σκαφών.

ΤΜΗΜΑ II

ΕΞΕΛΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Ενημέρωση και διαβούλευση

ΤΜΗΜΑ I

Άρθρο 2

Ορισμοί και πεδίο εφαρμογής

Άρθρο 1

1. Για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας:
- α) Ως «ομαδικές απολύσεις» νοούνται οι απολύσεις που πραγματοποιούνται από έναν εργοδότη για ένα ή περισσότερους λόγους, οι οποίοι δεν έχουν σχέση με το πρόσωπο των εργαζομένων, εφ' όσον ο αριθμός των απολύσεων ανέρχεται, ανάλογα με την επιλογή των κρατών μελών:
- i) είτε για περίοδο 30 ημερών:
- τουλάχιστον σε 10, σε επιχειρήσεις που απασχολούν συνήθως περισσότερους από 20 και λιγότερους από 100 εργαζόμενους,
 - τουλάχιστον σε 10 % του αριθμού των εργαζομένων, σε επιχειρήσεις που απασχολούν συνήθως τουλάχιστον 100 και λιγότερους από 300 εργαζόμενους,
 - τουλάχιστον σε 30, σε επιχειρήσεις που απασχολούν συνήθως τουλάχιστον 300 εργαζόμενους,
- ii) είτε για περίοδο 90 ημερών, τουλάχιστον σε 20, ανεξάρτητα από τον αριθμό των συνήθως απασχολούμενων στις επιχειρήσεις αυτές·
- β) ως «εκπρόσωποι των εργαζομένων» νοούνται οι εκπρόσωποι των εργαζομένων που προβλέπονται από τη νομοθεσία ή την πρακτική των κρατών μελών.

1. Όταν ο εργοδότης προτίθεται να προβεί σε ομαδικές απολύσεις, υποχρεούται να πραγματοποιεί, εγκαίρως, διαβουλεύσεις με τους εκπροσώπους των εργαζομένων με σκοπό την επίτευξη συμφωνίας.

2. Οι διαβουλεύσεις αφορούν τουλάχιστον τις δυνατότητες αποφυγής ή μείωσης των ομαδικών απολύσεων, καθώς και τις δυνατότητες άμβλυνσης των συνεπειών, δια της προσφυγής σε συνοδευτικά κοινωνικά μέτρα με σκοπό τη βοήθεια για την επαναπασχόληση ή τον αναπροσανατολισμό των απολυομένων εργαζομένων.

Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέψουν ότι οι εκπρόσωποι των εργαζομένων μπορούν να προσφεύγουν σε εμπειρογνώμονες, σύμφωνα με τις εθνικές νομοθεσίες ή/και πρακτικές.

3. Για να μπορέσουν οι εκπρόσωποι των εργαζομένων να διατυπώσουν εποικοδομητικές προτάσεις, ο εργοδότης οφείλει, εγκαίρως, κατά τη διάρκεια των διαβουλεύσεων:

- α) να τους παρέχει όλες τις χρήσιμες πληροφορίες και
- β) εν πάση περιπτώσει, να τους ανακοινώνει εγγράφως:
- i) τους λόγους του σχεδίου απολύσεων,
 - ii) τον αριθμό και τις κατηγορίες των υπό απόλυση εργαζομένων,
 - iii) τον αριθμό και τις κατηγορίες των συνήθως απασχολούμενων εργαζομένων,
 - iv) την περίοδο κατά την οποία πρόκειται να γίνουν οι απολύσεις,

- v) τα προβλεπόμενα κριτήρια για την επιλογή των εργαζομένων που θα απολυθούν, εφόσον οι εθνικές νομοθεσίες ή/και πρακτικές αποδίδουν τη σχετική αρμοδιότητα στον εργοδότη,
- vi) την προβλεπόμενη μέθοδο υπολογισμού οιασδήποτε ενδεχόμενης αποζημίωσης απολύσεως, εκτός εκείνης που απορρέει από τις εθνικές νομοθεσίες ή/και πρακτικές.

Ο εργοδότης οφείλει να διαβιβάζει στην αρμόδια αρχή αντίγραφο τουλάχιστον των στοιχείων της γραπτής ανακοίνωσης που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο, στοιχείο β) σημεία i) έως v).

4. Οι υποχρεώσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 1, 2 και 3 εφαρμόζονται ανεξάρτητα από το αν η απόφαση για τις ομαδικές απολύσεις λαμβάνεται από τον εργοδότη ή από επιχείρηση που ελέγχει τον εργοδότη.

Όσον αφορά τις προβαλλόμενες παραβάσεις των υποχρεώσεων ενημέρωσης, διαβούλευσης και κοινοποίησης που ορίζονται στην παρούσα οδηγία, δεν θα λαμβάνεται υπόψη, ως δικαιολογία, το επιχείρημα του εργοδότη ότι η επιχείρηση που έλαβε την απόφαση για τις ομαδικές απολύσεις δεν του παρέσχε τις αναγκαίες πληροφορίες.

ΤΜΗΜΑ III

Διαδικασία της ομαδικής απόλυσεως

Άρθρο 3

1. Ο εργοδότης υποχρεούται να κοινοποιεί εγγράφως στην αρμόδια δημόσια αρχή κάθε σχεδιαζόμενη ομαδική απόλυση.

Εντούτοις, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέψουν ότι, στην περίπτωση ενός σχεδίου ομαδικών απολύσεων που προκαλούνται από τη διακοπή της δραστηριότητας της επιχείρησης η οποία επέρχεται κατόπιν δικαστικής απόφασης, ο εργοδότης υποχρεούται να το κοινοποιήσει γραπτώς στην αρμόδια δημόσια αρχή μόνον κατόπιν αιτήσεώς της.

Η κοινοποίηση πρέπει να περιέχει κάθε χρήσιμη πληροφορία σχετικά με τη σχεδιαζόμενη ομαδική απόλυση, και τις διαβουλεύσεις με τους εκπροσώπους των εργαζομένων, που προβλέπονται στο άρθρο 2, και ιδίως τους λόγους της απόλυσεως, τον αριθμό των υπό απόλυση εργαζομένων, τον αριθμό των συνήθως απασχολουμένων και την περίοδο μέσα στην οποία πρόκειται να πραγματοποιηθούν οι απολύσεις.

2. Ο εργοδότης υποχρεούται να διαβιβάζει στους εκπροσώπους των εργαζομένων αντίγραφο της κοινοποίησης που προβλέπεται στην παράγραφο 1.

Οι εκπρόσωποι των εργαζομένων δύνανται να υποβάλλουν τις τυχόν παρατηρήσεις τους στην αρμόδια δημόσια αρχή.

Άρθρο 4

1. Οι ομαδικές απολύσεις το σχέδιο των οποίων έχει κοινοποιηθεί στην αρμόδια δημόσια αρχή, ισχύουν το ενωρίτερο 30 ημέρες από την κοινοποίηση που προβλέπεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1, με την επιφύλαξη των διατάξεων που διέπουν τα κατά περίπτωση δικαιώματα ως προς την προθεσμία προειδοποίησης.

Τα κράτη μέλη δύνανται να παρέχουν στην αρμόδια αρχή την ευχέρεια συντομεύσεως της αναφερόμενης στο προηγούμενο εδάφιο προθεσμίας.

2. Η αρμόδια δημόσια αρχή χρησιμοποιεί την προθεσμία, που αναφέρεται στην παράγραφο 1, για να εξεύρει λύσεις στα προβλήματα που δημιουργούνται από τις σχεδιαζόμενες ομαδικές απολύσεις.

3. Αν η αρχική προθεσμία που προβλέπεται στην παράγραφο 1, είναι μικρότερη από 60 ημέρες, τα κράτη μέλη δύνανται να παρέχουν στην αρμόδια δημόσια αρχή την ευχέρεια παρατάσεως της αρχικής προθεσμίας μέχρι 60 ημέρες από της κοινοποίησης, εάν υπάρχει κίνδυνος να μην εξευρεθεί λύση στα προβλήματα που δημιουργούνται από τις σχεδιαζόμενες ομαδικές απολύσεις, εντός της αρχικής προθεσμίας.

Τα κράτη μέλη δύνανται να παρέχουν στην αρμόδια δημόσια αρχή ευχέρειες μεγαλύτερης παρατάσεως.

Ο εργοδότης πρέπει να πληροφορείται την παράταση και τους λόγους της παρατάσεως προ της λήξεως της αρχικής προθεσμίας που προβλέπεται στην παράγραφο 1.

4. Τα κράτη μέλη μπορούν να μην εφαρμόζουν το παρόν άρθρο επί των ομαδικών απολύσεων που προκαλούνται από τη διακοπή της δραστηριότητας της επιχείρησης, εφόσον αυτή επέρχεται κατόπιν δικαστικής απόφασης.

ΤΜΗΜΑ IV

Τελικές διατάξεις

Άρθρο 5

Η παρούσα οδηγία δεν θίγει την ευχέρεια των κρατών μελών να εφαρμόζουν ή να εκδίδουν νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις περισσότερο ευνοϊκές για τους εργαζομένους ή να προωθούν ή να επιτρέπουν την εφαρμογή ευνοϊκότερων συμβατικών διατάξεων για τους εργαζομένους.

Άρθρο 6

Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι εκπρόσωποι των εργαζομένων ή/και οι εργαζόμενοι να έχουν τη δυνατότητα προσφυγής σε διοικητικές ή/και δικαστικές διαδικασίες προκειμένου να εξασφαλίζεται η τήρηση των υποχρεώσεων που προβλέπονται από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 7

Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των ουσιαστών διατάξεων εσωτερικού δικαίου που έχουν ήδη θεσπίσει ή που θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 8

1. Οι οδηγίες που παρατίθενται στο παράρτημα I, μέρος Α, καταργούνται, με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων των κρατών μελών σχετικά με τις προθεσμίες για τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο που παρατίθενται στο παράρτημα I, μέρος Β.

2. Οι αναφορές στις καταργούμενες οδηγίες νοούνται ότι γίνονται στην παρούσα οδηγία και διαβάζονται σύμφωνα με τον πίνακα αντιστοιχίας που παρατίθεται στο παράρτημα II.

Άρθρο 9

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από της δημοσίευσής της στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

Άρθρο 10

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες, 20 Ιουλίου 1998.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

W. MOLTERER

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΜΕΡΟΣ Α

Καταργούμενες οδηγίες

(που αναφέρονται στο άρθρο 8)

Οδηγία 75/129/ΕΟΚ του Συμβουλίου και η τροποποίησή της.

Οδηγία 92/56/ΕΟΚ του Συμβουλίου.

ΜΕΡΟΣ Β

Κατάσταση των προθεσμιών μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο

(που αναφέρονται στο άρθρο 8)

Οδηγία	Λήξη προθεσμίας για τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο
75/129/ΕΟΚ (ΕΕ L 48 της 22. 2. 1975, σ. 29)	19. 2. 1977
92/56/ΕΟΚ (ΕΕ L 245 της 26. 8. 1992, σ. 3)	24. 6. 1994

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΑΣ

Οδηγία 75/129/ΕΟΚ	Παρούσα οδηγία
Άρθρο 1 παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, στοιχείο α), πρώτη περίπτωση, σημείο 1)	Άρθρο 1 παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, στοιχείο α), σημείο i) πρώτη περίπτωση
Άρθρο 1 παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, στοιχείο α), πρώτη περίπτωση, σημείο 2)	Άρθρο 1 παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, στοιχείο α) σημείο i) δεύτερη περίπτωση
Άρθρο 1 παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, στοιχείο α), πρώτη περίπτωση, σημείο 3)	Άρθρο 1 παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, στοιχείο α) σημείο i) τρίτη περίπτωση
Άρθρο 1 παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, στοιχείο α), δεύτερη περίπτωση	Άρθρο 1 παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, στοιχείο α), σημείο ii)
Άρθρο 1 παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, στοιχείο β)	Άρθρο 1 παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, στοιχείο β)
Άρθρο 1 παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο	Άρθρο 1 παράγραφος 1, δεύτερη περίπτωση
Άρθρο 1 παράγραφος 2	Άρθρο 1 παράγραφος 2
Άρθρο 2	Άρθρο 2
Άρθρο 3	Άρθρο 3
Άρθρο 4	Άρθρο 4
Άρθρο 5	Άρθρο 5
Άρθρο 5 α	Άρθρο 6
Άρθρο 6 παράγραφος 1	—
Άρθρο 6 παράγραφος 2	Άρθρο 7
Άρθρο 7	—
—	Άρθρο 8
—	Άρθρο 9
—	Άρθρο 10
—	Παράρτημα Ι
—	Παράρτημα ΙΙ